

RUAM SAVAŞ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarihi : 19/12/1977

Yayımlandığı Resmi Gazetenin Sayısı: 16144

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

Bu Yönetmelik Ruam Hastalığına karşı alınacak koruyucu önlemler ile yapılacak savaş hakkında Hayvan Sağlık Zabıtası kanun ve tüzüğünde bulunan hükümlerin uygulanış şeklini kapsar.

FASIL I : Genel koruyucu önlemler

KISIM I : Ruam savaşının yürütülmesi ve yönetimi:

Madde 1 - İllerde Ruam savaşının uygulamaya konulması, yürütülmesi ve yönetiminden Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 40.maddesinde kuruluşu açıklanan İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu sorumludur.

KISIM: II Bulaşmaya Sebep Olabilen Hayvan Barınakları, Yalaklar, Ulaşım Araçtan ve Pazar Yerleri

Madde 2 - Şehir ve kasabalardaki Hanlar ile yollar üzerindeki ve köylerdeki hanlar ve at canbazları, Arabacı Kiracı ahırları, Naibanthaneler gibi toplu hayvan bulunduran yerler Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 43. maddesi gereğince devamlı denetim altında tutulacaklardır.

Bu denetim Belediye hudutları içinde; varsa Belediye Veteriner Hekimleri yoksa Hükümet Veteriner Hekimleri tarafından, Belediye sınırları dışında ise İl veya Bakanlığın görevlendireceği Veteriner Örgütüne yürütülecektir. Ancak bu muayene ve denetimlerde;

a) Hayvan bağlanacak yerler

b) Yemlikler

c) Yerlerin duvar ve tavanların durumu

ç) Pencereleler

d) Gübrelikler

e) Sulama Yerleri

f) Ot, saman ve Yem Ambarlarının ve diğer kısımların sağlık için yeterli olup olmadıkları tetkik edilecek ve yeterli görülüyorsa belge (Örnek : 1) verilecektir. Bu belge ücretsizdir.

Madde 3 - İkinci maddede sözü edilen Denetimlerin aksatılmadan yapılabilmesi için :

- a) Ulaşım sırasında tek tırnaklı hayvanlara barınak olarak kullanılan yerler ile toplu hayvan bulunduran yerlerin sahip ve kiracılarının adresleri yerel Hükümetçe (Şehir ve Kasabalarda Belediyelerce) tesbit edilecektir.
- b) Halen çalışır durumda olan han ve yukarıda açıklanan ahır sahipleri ile yeniden han ve ahır işletecek olanlar hükümete bir bildirim (Örnek :2) vermeye zorunludur,
- c) Bu bildirimler İl Veteriner İşleri Müdürlüğüne ve Belediye Veterineri olan yerlerde ayrıca Belediye Veteriner Müdürlüğüne de gönderilecek ve bu makamlarca özel defterine kaydedilecektir. (Örnek :3)
- d) Han, ahır ve benzeri yerler sahipleri ve kiracıları değişikçe yukarıdaki esaslara uyularak bildirimler de yenilenecektir.

Madde 4 - Sağlık şartları yeterli olmayan yukarıda açıklanan hayvan barınaklarının durumu İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunca verilecek süre zarfında düzeltilmesi zorunludur. Bu barınaklarda bulunması gerekli sağlık koşulları 21/6/1937 gün ve 116 sayılı Talimatnamedeki (Veteriner Sağlık Talimatnameler Kitabının 181 ve 186. sayfalarında) koşullara uyacaktır.

Madde 5 - Yukarıdaki madde ve fıkralarda yazılı toplu hayvan bulunan yer sahiplerinin bu yerleri Hayvan Sağlık Zabıtası kanununun 43. maddesi gereğince Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere senede 4 defa temizlik ve dezenfeksiyon yaparak sonucundan o yerin en büyük mülkiye amirine ve belediyesi olan yerlerde Belediye Başkanına bildirmeye mecburdurlar.

Madde 6 - Bahse konu bu hayvan barınaklarının Veteriner Hekimlerce yapılan denetimlerinde temizlenmesi mümkün olmadığı anlaşılanlarına hayvan sokulması Zabıtaca yasaklanacağı gibi yeterli ve zamanında temizlik yapmadığı anlaşılanlar hakkında Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 65. maddesi uyarınca kovuşturma yapılacaktır. Bu kovuşturmaya esas olmak üzere Kanunun 66. maddesi uyarınca (Örnek : 4) tutanak hazırlanacaktır.

Madde 7 - Hayvan barınaklarında günlük ve 3 ayda bir yapılacak temizlik ve dezenfeksiyon işlerinde Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin temizlik ve dezenfeksiyon kısmında belirtilen esaslara uyulacaktır.

Madde 8 - Temizlenmesi mümkün olmayan tahta yalaklar Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 45. maddesi uyarınca yok edilecek taş ve betondan yapılacak ve Nizamnamenin 71. maddesi uyarınca yalak, artık suların boşaltılması sağlanacak şekilde yapılacak ve sulamalar dışında burada su biriktirilmeyecektir. Nakliyat yapan hayvan sahipleri ile atlı Jandarma eratı yollarda durak yerlerinde hayvanlarını sulamak için Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 45. maddesi uyarınca taşınabilir (Madeni, plastik veya bez) birer su kovası bulundurmaları zorundadırlar.

Madde 9 - Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 37. maddesi ve Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 69. maddesine göre tek tırnaklı hayvanlar veya bunların deri, gübre ve diğer artıklarım taşıyan açık ve kapalı vagonların, gemilerin, kamyonların araba vetliğeri bütün ulaşım araçlarının taşıdıkları hayvanlar ve maddeleri hastalıktan tamamen salim olsalar bile

her kullanılışından sonra sahiplerince temizlenmesi zorunludur. Ancak, muayene Veteriner Hekimleri ile Veteriner Müdürleri ve Genel Müfettişler bu temizliğin yapılıp yapılmadığını izlemek ve kontrol etmek zorundadırlar.

Bildirildiği halde bu temizliği yapmayanlar hakkında Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 65. maddesindeki cezai hükümler uygulanmak üzere ilgililer hakkında adli kovuşturma yapılacaktır.

Madde 10 - Ulaşım araçlarının temizlik işlemleri Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin temizleme ve dezenfeksiyonla ilgili hükümlerine uyularak yapılacaktır.

Madde 11 - Hayvan pazarları; hayvanların her toplanışından sonra Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 70. maddesi uyarınca Belediyece temizlenecek ve bu temizlik yapılmadıkça orada tekrar hayvan toplanmasına izin verilmeyecektir.

KISIM: III Tarama muayenelerine hayvanların gönderilmesi ve yazılması işlemleri

Madde 12 - Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 315. maddesi uyarınca Türkiye'de bütün tek tırnaklı hayvanların Bakanlığın yazılı izni alınarak senede 2 defa olmak üzere Mayıs ve Ekim aylarında Ruam Hastalığı yönünden muayeneden geçirilmeleri zorunludur.

Madde 13 - Ruam savaş şekillerinden seçim hakkı Bakanlığa ait Klinik muayene, Mallein uygulaması veya kan muayenesi gibi muayenelerin hangisi uygulanırsa uygulansın Ruam savaşına başlamadan önce o bölgelerdeki tek tırnaklı hayvanların ve sahiplerinin yazımları zorunludur.

Madde 14 - Hayvanların yazımları Belediyesi olan yerlerde Belediye Zabıtası ve Belediyeler dışındaki yerlerde o yerdeki Hükümet örgütünce yapılacaktır.

Madde 15 - Tarama muayenelerine tabi olacak hayvanların kayıt defterleri şehir ve kasabalarda Belediye Veteriner teşkilatınca Belediye Veteriner Hekimi bulunmayan yerlerde mahalli Hükümet Veterinerliğince sağlanacaktır. Belediye sınırları dışındakilerin defterleri ise Hükümet Veteriner Hekimliğince, eğer mahalli Hükümet Veterineri yoksa İl Veteriner Müdürlüğünde saklanacaktır. (Örnek : 5)

Madde 16 - Ruam yönünden muayene edilmek üzere yazılan hayvanların sahiplerine bir belge verilecektir. (Örnek : 8)

Madde 17 - Memleketimizde Ruam yönünden yapılacak muayeneler şu sırayı takip eder.

- a) İl Merkezlerinde
- b) Veteriner Hekimi olan ilçelerde
- c) Merkez İlçesine bağlı bucak merkezlerinde
- ç) Veteriner Hekimi olan İlçelerin Bucak merkezlerinde

d) Yetiştiricilik durumu olan yörelerde çiftlik ve köylerde (tek tırnaklı hayvan sayısı ve temas imkanı en çok olanlara öncelik verilmek suretiyle sıraya alınır.)

e) Diğer çiftlik ve köylerde

Madde 18 - Tarama muayeneleri 17/9/1931gün ve 11656 sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin bazı maddelerini değiştiren 15/1/1934 gün ve 2/27 sayılı Kararname ile yayınlanan Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin (28/1/1934 gün ve 2614 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan) 6 ncı maddesi uyarınca,

a) Belediye hudutları içinde bulunan hayvanlar Belediye Veteriner Hekimleri tarafından (Büyük şehirlerde Hükümet Veterinerlerinin katılmasıyla)

b) Belediye Veteriner Hekimi bulunmadığı hallerde Hükümet Veteriner Hekimleri tarafından,

c) Bunlar da yoksa İl Veteriner İşleri Müdürleri tarafından,

d) Veya bölgenin önemi ve özellikleri dikkate alınarak Bakanlıkça gönderilecek Veteriner Hekimler tarafından yapılacaktır.

Madde 19 - Ruam savaşının başlayış ve bitiş tarihleri Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 315 nci maddesi uyarınca Belediye ve yerel Veteriner örgütünce birlikte tesbit edilerek çeşitli yayın araçları ile yayınlanarak hayvan sahiplerine duyurulur.

Madde 20 - Yazılmış veya yazılmamış hayvanların sahipleri, hayvanlarını başlayış ve bitiş tarihleri yayınlanan savaş süresi içinde savaş Veterinerine getirmeye ve muayene ettirmeye ve muayene sırasında gerekli kolaylığı göstermeye, muayene sonucu hayvan herhangi bir şüpheli durum gösterirse bunların birbirlerinden ayrılması ve tecridi için Veteriner örgütünün vereceği emirleri yapmak zorundadırlar. Aksi halde hayvan sahipleri hakkında Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 63 ncü maddesi uyarınca kovuşturma yapılacaktır.

Madde 21 - Büyük şehir ve kasabalarda hayvanların muayeneleri yerel Veteriner örgütü ve Belediyelerce hazırlanacak bir program dahilinde (Mahalle, mıntıka veya semler bir sıraya konarak) ve zabıta gözetiminde olacaktır.

Madde 22 - Belediye hudutları dışındaki bölgelerde ise muayeneler savaş merkezi olarak seçilen bucak merkezlerinde veya büyük hayvan kitlesi bulunan köy ve çiftliklerde yapılacaktır.

Madde 23 - Ancak bucak merkezi kendisine bağlı köyler için merkezi bir durumda değil veya hayvan muayenesi için merkez olarak tesbit edilmesine bölgesel olanaklar dikkate alınarak sakıncalı bir durum var ise duruma göre köyler arasından uygun bulunan birisinde muayene istasyonu açılacaktır.

Madde 24 - Bucak merkezlerinde veya köylerde açılacak muayene istasyonlarına getirilecek hayvanlar köy ihtiyar hey'etinin yazım defteri ile beraber getirileceklerdir ve bu çalışmalarla bucak müdürleri ilgileneceklerdir.

Madde 25 - Bu muayenelerin yapıldığı yerlerde (şehir, kasaba, bucak merkezleri ve köylerde) ihtiyaca göre bir veya birden fazla muayene istasyonu ve hasta ve şüphelilerin ayrılması içinde birer tecrit yeri hazırlanacaktır.

Madde 26 - Şehir, kasaba ve köylerde genel bütçeye, özel idareye ve Belediyeye ait olup muayene istasyonu veya şüpheli veya hasta hayvanların tecrit yeri olarak kullanılmaya elverişli olan hanlar, ahırlar veya benzeri binalar İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunun kararında belirtilecek süre ile Ruam savaşına ayrılır.

27 - Eğer Ruam savaşı yapılan bölgelerde yukarıda belirtildiği şekilde binalar yoksa şehir ve kasabalarda Belediyeler ve Belediye hudutları dışındaki yerlerde Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 38 nci maddesi uyarınca savaşın uygulanması ile yükümlü ve sorumlu olan Özel İdareler Ruam savaşı için kendi bütçelerinde açacakları bütçe bölümlerine muayene istasyonları ve tecrit yerleri için kira bedeline ve savaşın gerektireceği diğer masraflara karşılık olmak üzere yeterli ödenek koyacaktır.

Madde 28 - Tecrit yerleri Hayvan Sağlık zabıtası Kanununun 27 nci maddesi uyarınca yol kenarından, su kaynakları ve nehir kıyılarından uzak yerlerde kurulacaktır.

KISIM: IV Ruam savaşlarında tarama muayenelerinin nasıl uygulanacağı

Madde 29 - Ruam hastalığı yönünden memleket tek tırnaklılarının muayeneleri; Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 314 ncü maddesi (Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin bazı maddelerini değiştiren ve 15/1/1934 gün 2/27 sayılı Kararname ile yayınlanan Nizamnamenin 6 nci maddesi) ne göre yerel olanaklar dikkate alınarak Bakanlıkça tespit edilip ilgililere duyurulmak suretiyle aşağıda açıklanan yöntemlerle yapılır.

I) Klinik (Şeriri) Muayene

II) İntradermik mallein uygulama

III) Serolojik Muayene

I - Klinik (Şeriri) Muayene :

Madde 30- Mallein uygulanarak veya serolojik muayene ile yapılacak tarama muayenelerinden önce hayvanlar evvela şeriri muayeneye tabi tutulurlar. Bu muayenede;

- a) İştahsızlık
- b) Neş'esizlik ve durgunluk
- c) Kıllarda ürperme
- ç) Vücut ısısının yüksek olup olmadığı
- d) Burun kanaması
- e) Burun akması

f) Burunda ülserler

g) Çene altı lenf yumrusunun sertleşmesi; büyümesi ve çene kemiğine yapışmış durumda olması

h) Deride lenf damarları istikametlerinde kabartılar ve ülserler

i) Lenf yumrularında büyümeler

j) Vagende yangı ve akıntı

k) Tesislerde yangı ve şişlik

l) Klinik bulgulara göre hiçbir hastalık arazi göstermemesine rağmen hayvanın zayıf olması

m) Şüpheli öksürükler

n) Sebepsiz ve ani topallık ön ve art ayaklarda şişlik gibi Ruamdan şüphe verici belirtiler aranır.

II - İntradermik Mallein uygulama :

Madde 31 - İntradermik Mallein uygulama ve değerlendirilmesi :

a) Bu test için intradermik Mallein kullanılır. Dozu, her yaştaki at ve katırlara 0.2 mi. olup, intradermik olarak enjekte edilir.

b) Gerekli araç ve gereçler :

0.1 veya 0.2 mi. taksimatlı şiringalar, uçları sınırlı deri içi iğneleri, kompas (tercihan kadranlı), eğri makas, pamuk ve kırılan yerlerin temizlenmesi için alkol, sterilize edilmiş şiringa ve iğneler.

c) Malleinlerin saklanması :

Malleinler; buzdolabında -4 °C de yoksa karanlık ve serin yerlerde tutulur. Dayanma süresi bir yıldır. Kullanılan şişelerden arta kalan malleinler ertesi gün veya daha sonra kullanılmaz.

Madde 32 - Testin yapılması :

a) Önce hayvan sahibinin adı ve adresi, hayvanın tam eşkali ve alametleri ile yaşı deftere kaydedilir. (Örnek 9)

b) Bundan sonra uygulama yeri olan hayvanın boynun iki tarafındaki orta kısımdan biri üzerinde 4x4 cm. büyüklüğünde bir sahanın kılları kırılır ve alkollü pamuk ile temizlenir.

c) Elin baş ve işaret parmakları arasında deride bir kıvrım yapılarak uygulama yeri kompasla ölçülür ve uygulama yerindeki deri kalınlığı defterdeki yerine yazılır.

d) Mallein; 0.2 ml. deri içine enjekte edilir. Enjeksiyon yerinde mercimek büyüklüğünde bir şişkinliğin olması gerekir. Şayet şişlik görülmez ve malleinin tamamının enjekte edilmediğine veya deri altına enjekte edildiğine dair bir şüphe hasıl olursa, test boynun diğer tarafındaki bölgeye aynı şekilde yeniden uygulanır ve bu değişiklik deftere yazılır.

e) Daha sonra bir test uygulaması gerekirse, boynun diğer tarafı kullanılacağından; uygulanan taraf reaksiyon defterine yazılır.

Madde 33 - Reaksiyonun okunuşu :

a) Testin sonucu enjeksiyondan 72 saat sonra okunur.

b) Önce lokal reaksiyon (Ağrı veya aşırı duyarlık, sıcaklık ve şişkinlikle karakterize ödem) dikkatle muayene edildikten sonra deri kalınlığı kompasla ölçülerek defterdeki yerine yazılır ve test sonuçları şu şekilde değerlendirilir.

Mallein tatbikinden önceki ölçüye göre : 0-3 mm. ye kadar olan (2,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları MENFİ

Mallein tatbikinden önceki ölçüye göre : 3-5 mm. ye kadar olan (4,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları ŞÜPHELİ

Mallein tatbikinden önceki ölçüye göre : 5 mm. ve daha yukarı ise MÜSBETTİR.

Müsbet reaktörler itlaf edilir. Şüpheli reaktörler ise sahibinin göstereceği ve Veterinerce uygun bulunan bir yerde tecride alınarak 20 gün sonra yeniden teste tabi tutulur. Bu test sonucunda müsbet ve şüpheli çıkanlar ruamlı kabul edilerek öldürülür menfi çıkanlar serbest bırakılır.

c) Ruamlı hayvan tesbit edilen ahırlarda, birinci teste menfi reaksiyon veren hayvanlar varsa, bunlara 20 gün sonra tekrar test uygulaması yapılır. Bu uygulamada menfi çıkanlar serbest bırakılır. Müsbet çıkanlar öldürülür. Şüpheli çıkanlar 20 gün sonra tekrar teste tabi tutulur.

Bu üçüncü testte müsbet ve şüpheli bulunanlar itlaf edilir menfiler serbest bırakılır.

d) İthal olunacak tek tırnaklı hayvanlar H.IS. Z. Kanununun ruamla ilgili Nizamnamesinin sınırlarda bölümünde (Madde : 296 nın değiştirilmiş şekli) belirtilen hükümlere tabi tutulurlar.

e) Yarış ve atlı spor gibi sportif veyahut damızlık maksadıyla yetiştirilen pediğrili tek tırnaklıların muayenelerinde :

İlk mallein uygulamasında müsbet sonuç verenler, hemen tecrit edilerek durumla ilgili Bakanlık görüşü alındıktan sonra itlaf edilir.

Şüpheli sonuç verenler ise 60 gün sonra Serolojik ve allerjik muayeneye tabi tutulmak üzere tecride alınırlar ve bu günün sonunda evvela Serolojik muayene için kanı almır. Laboratuvara gönderilir. Kan alma işlemini müteakiben ikinci defa intradermik mallein uygulanır.

Bu uygulamaların neticesi allerjik veya serolojik testlerden birisi müsbet veya Şüpheli çıktığı takdirde hayvan Ruamlı kabul edilerek öldürülür.

Her iki muayene neticesinde menfi olması halinde ise hayvanın Ruamdan salim olduğu kanısına varılarak serbest bırakılır.

III - Serolojik muayene :

Madde 34 - Ruam muayeneleri için kan alma ve serum gönderme yöntemi :

a) Ruam teŐhisinde kan muayenesi yapılmasına karar verildiği takdirde kan alma iÇi Mallein uygulamasından önce yapılır. Şayet Mallein uygulanmış ise ancak 2 ay sonra kan alınabilir.

b) Kan almak için lazım olan tp, ŐiŐe, pipetler ve iğneler çalışma yeri laboratuvara yakınsa Laboratuvarda sterilize ettirilir. Aksi halde Veteriner rgtnce % 4 sodalı veya Borakslı su içinde en az 15 dakika kaynatılmak suretiyle sterilize edildikten sonra kullanılır.

c) nce boyundaki kan alma bölgesinin kılları kırpılır, dezenfekte edilir. Ve steril iğne ile vena jugularis'e girilir. Birkaç cc. kan dıŐarı akıtılır. Böylece kan alma sırasında iğne içinde bulunabilecek olan toz v.s. ilk kan akıŐı ile dıŐarı atılmıŐ olacaktır. Sonra eldeki ŐiŐe veya tüpün hacmine göre 5-20 cc. kan alınır. Ağzı pamuk veya mantarla kapatılır ve ısı derecesi en aŐaėı 15 santigrat olan ılık bir yerde pıhtılaŐmaya bırakılır.

PıhtılaŐtıktan sonra bir platin veya ince adi bir tel alevden geçirildikten ve soğutulduktan sonra ŐiŐe veya tüpün iç kenarına yapışmış kan pıhtısı ile tp kenarı arasından geçirilmek pıhtı tüpün kenarından ayrılır, serum vermek üzere kendi haline bırakılır. Birkaç saat içinde serum ayrılmaya baŐlar. Serumun pıhtıdan tamamen ayrılması için yazın 6, kıŐın 12 saat bekletilir.

) Bu suretle ayrılmıŐ olan serum pıhtı ile tüpün kenarı arasına sokulan bir pipetle çekilir diğer steril bir tüp veya ŐiŐeye aktarılır, ağzları mantarlanır. zerine o serumun hangi hayvana ait olduğunu belirten kulak no veya diğer bir işaret yazılmış etiket yapıŐtırılır. Sonra yolda kırılmalarını önleyecek Şekilde pamuk veya sellüloz kağıdı ile beslenerek kutuya yerleŐtirilir ve uygulamaya ait kısımları doldurulmuŐ 7 nolu çizelgeden 2 adedi de kutuya eklenerak resmi taahhütlü olarak Laboratuvara postalanır.

Bu çalıŐmalarda gözönünde tutulması gereken noktalar özetle Őunlardır.

d) Alınan kan tüpleri serumu ayrılınca kadar en aŐaėı 15 °C ılık bir yerde bulundurulur. Böyle olmazsa serin yerde kan serum vermez.

e) Kan alma ve serum ayırma ile ilgili bütün çalıŐmaların aseptik olarak yapılması zorunludur. Bilhassa yazın çok çabuk bozulabileceğinden asepsi usullerine daha çok dikkat edilmelidir.

f) Serum aktarıldıktan sonra pipetlerin adi su ile yıkanması lazımdır. Aksi takdirde kan kurur ve temizlenmesi g olur.

g) Serum gönderilirken eklenen 7 No.lu cetvelden 3 nüsha tanzim edilir. Birisini serum yollayan kendisine alıkoyacak, diğer ikisini de serum kutusu içinde Laboratuvara yollayacaktır. Kan muayene sonuçları ile ilgili rapor Laboratuvarca 3 nüsha olarak düzenlenir.

Bir nüshası Laboratuvarıda kalır. Diğer iki nüshadan biri Bakanlığa diğeri de serum gönderen Veteriner Örgütüne gönderilir ve Bakanlıkça ilgili yerlere gerekli talimat verilir.

Madde 35 - Laboratuvarca serolojik muayeneler Complement Fixasyon ile yapılacaktır. Ayrıca Laboratuvarca lüzum görülürse Aglutinasyon metodu ile takviye edilebilir. Bu muayenelerde Laboratuvarca gerekli görüldüğü takdirde hayvanların kan serumları yeniden istenecektir. Ancak ikinci defa kan alınacak hayvana Mallein uygulanmış ise bu uygulamadan en az 60 gün sonra kan alınabilir. Şayet Mallein uygulanmamış ise 15 gün sonra 2 nci defa kan alınır.

Laboratuvara gelen bu kan aynı metodlarla muayene edilir.

Madde 36 - Tek tırnaklı hayvanlarda Ruam tarama muayenelerinin intradermik Mallein tatbiki ile veya serolojik muayenelerde yapıldığı yerlerde merkepler yalnız klinik (Şeriri) muayeneye tabi tutulacaklardır.

KISIM :V Ruam Sağlık Belgesinin düzenlenmesi ve dağıtımı:

Madde 37 - Ruam savaşı yapılan yerlerde ruamdan sağlam olduğu anlaşılan hayvanlar için Hayvan Sağlık Zabıta Nizamnamesinin 316 ncı maddesi uyarınca sahiplerine Nizamnamedeki 6 nolu, bu yönetmelikteki yine 6 nolu örneğe uygun bir sağlık belgesi verilir.

Madde 38 - Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin 318 nci maddesi uyarınca bütün tek tırnaklı hayvanların pazarlarda, panayırda ve diğer yerlerde her türlü alım ve satım işlemleri ile trenle, vapurla ve diğer ulaşım araçlarıyla bir yerden diğer bir yere taşınmasında veya yaya olarak gidişlerinde Ruam Sağlık Belgesi aranır. Ruam sağlık belgesi olmayan tek tırnaklı hayvanların alım ve satımı ve bir yerden bir yere taşınması yasaktır.

Bu gibi hallerde hayvanlar muayene edilmek üzere Zabıta aracılığı ile Mahalli Belediye Veteriner Hekimliğine, bulunmaması halinde Hükümet Veteriner Hekimliğine gönderilir.

Madde 39 - Hayvan Sağlık zabıtası Kanununun 30 ve 31 nci maddeleri uyarınca pazarlarda ve her nerede olursa olsun bu sağlık belgelerini aramak ve sormak Polis, Jandarma ve Belediye Zabıtası ile Gümrük ve Muhafaza Memurlarına aittir.

Belgesiz alım ve satıma izin verenlerle bu belgeleri aramayan ve sormayanlar hakkında, kanunen görevlerini yapmamış suçu ile kovuşturma yapılacaktır.

Madde 40 - Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 35 inci maddesi uyarınca; gerek hayvan ve gerekse araba ile taşımacılık yapmayı meslek edinmeleri nedeniyle Belediyeden çalışma izin belgesi almağa zorunlu olanlar, hayvanlarını Veteriner Hekime muayene ettirmedikçe ve sağlık belgesi almadıkça bu çalışma izin belgeleri Belediye kendilerine verilmeyeceği gibi her altı ayda bir defa hayvanını muayeneye götürmeyenler hakkında Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 65 nci maddesindeki cezai hükümler uygulanır.

Madde 41 - Hayvanların her alım satımlarında Ruam Sağlık belgeleri de hayvanla beraber yeni sahibine verilecek ve yeni alanın kimliği o yerin Veteriner Hekimi yoksa ilgili Belediye Memuru tarafından belgenin özel hanesine yazılacak ve imzalanacaktır.

Madde 42 - Aşım duraklarına gelen hayvanlar Ruam yönünden şeriri muayeneye tabi tutulacaklardır. Salim görülenler sıfata alınabilecektir.

FASIL II : Tarama Muayenelerinde veya Kliniklerde Tespit Edilen Hastalıktan ve Bulaşmadan Şüpheli Hayvanlara Yapılacak İşlemler

Madde 43 - Gerek Ruam Savaşlarında şeriri muayeneler esnasında gerekse ihbarlı vak'alarda Ruamın açık belirtileri (Burun akıntısı burun ülserleri, çene altı lenf yumrularından birinin ağrısız şişliği ve çene kemiğinin! iç yüzüne yapışık oluşu veyahut derinin ötesinde berisinde lenf yolları istikametinde görülen kabarıklıklar ve bunların açılmasıyla meydana gelen ülseröz yaralar gibi) görülmek suretiyle Veteriner Hekimce Ruamlı olduğu kanısına varılan hayvanlar açık Ruamlı olarak nitelenir.

Madde 44 - Açık Ruamlılar ile Mallein tatbiki ve lüzumu halinde Serolojik muayene sonucu Ruamlı oldukları anlaşılan hayvanlar için evvela Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin Ruamla ilgili bölümdeki Madde 304 de bağlı A, B, C, Ç, paragraflarındaki tedbirler alınır ve Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 60 ncı maddesine göre değer bedelleri tesbit edilerek hayvan tazminatlı olarak itlaf edilir.

Madde 45 - Eğer bahse konu hayvanın Ruamlı olduğu klinik semptomlarla teşhis edilmişse yani açık Ruamlı ise Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 nci maddesinin A paragrafına göre, eğer hayvanın Ruamlı olduğu Mallein tatbiki veya bunun sonucuna göre lüzumu halinde serolojik muayene ile tesbit edilmişse 58 nci maddenin B paragrafına göre sahiplerine tazminat ödenir.

Madde 46 - Dış ülkelerden getirilecek tek tırnaklı hayvanların tabi olacakları işlemler ile hastalıktan ölenlerin veya hasta olanlarla hastalıktan ve sirayetten şüpheli olan tek tırnaklıların tabi olacakları işlemler ve bunların barınaklarının temas ettikleri alet, eşya ve takımlarının temizlenmesi ve dezenfeksiyonu ve tercih edilecek hayvanların tabi olacakları diğer bütün işlemler Nizamname esasları dahilinde yürütülecektir.

Madde 47 - İller her ay sonunda Bakanlıkça istenirse birer Ruam Çalışma çizelgesi yollayacaklardır. Ancak;

Belediye Veteriner Hekimleri Ruamla ilgili bütün çalışma sonuçlarını Belediye Başkanlığı kanalıyla Hükümet Veterinerliğine düzenli olarak bildirmeye zorunludurlar. Teknik işlerde ise Veteriner Müdürlüğü ile direk yazışma yapabilirler.

Madde 48 - Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 49 - 28/8/1934 gün ve 228 sayılı Ruam Mücadele Talimatnamesi ile 24/11/1944 gün ve 219 sayılı ve 30/12/1948 gün ve 1305 sayılı Ruam Mücadele Talimatnamesine ek Talimatnameler bu Yönetmeliğin yayınlamış tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmışlardır.

Madde 50 - Bu Yönetmelik Hükümlerini Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.